

IKROS po petnajstih letih

IKROS 15 years later

V Republiki Sloveniji so bile prve strokovne podlage na področju ravnanja z odpadki pripravljene leta 1992 v okviru »Integralnega koncepta za ravnanje z odpadki - IKROS«. IKROS je vseboval zamisel o tehnološki, organizacijski, pravno-finančni in prostorski uskladiavi ravnanja z odpadki s stanjem tehnike v EU. V naslednjih letih je nastalo nekaj strateških dokumentov, ki so obravnavali odpadke: Strateške usmeritve za ravnanje z odpadki 1996, Strategija ISPA za ravnanje z odpadki 1999 in Operativni program odstranjevanja odpadkov iz leta 2004. Vsi opredeljujejo regionalizacijo ravnanja z odpadki. Kaj je razlog, da v petnajstih letih po IKROS-u še ni v celoti implementirana ideja o regionalizaciji ravnanja z odpadki, saj se leta 2006 gradijo štirje Centri za ravnanje z odpadki?

The first technical document in the Republic of Slovenia dealing with waste management was written in the year 1992 in the framework of »Integral concept for waste management – IKROS«. IKROS included ideas about technological, organisational, legal, financial and spatial harmonization of waste management with the state of the art procedures in EU. In the next years several strategic documents dealing with waste were written: Strategic directions for waste management (1996), Strategy ISPA for waste management (1999) and Operative programme for waste removal (2004). All documents include regionalization of waste management. What is the reason that 15 years after IKROS regionalization of waste management is still not implemented (four centres for waste management are under construction in 2006)?

Leta 1991 je takratni minister za okolje razpisal mednarodni javni natečaj za izdelavo integralnega koncepta ravnanja z odpadki v Sloveniji – kratko IKROS. Pravno in organizacijsko okolje, kar zadeva ravnanja z odpadki v letu 1991 niti v Evropi niti v Sloveniji ni bilo usmerjeno v kvantitativne cilje. V Republiki Sloveniji je veljal Zakon o ravnanju z odpadki iz leta 1978 in pet izvršilnih predpisov, izdanih na njegovi podlagi. V Evropi smo imeli različne kataloške številke odpadkov. Da so odpadki problem in da je potrebno nekaj narediti, je bilo čutiti tako na nivoju EU kot v posameznih

Ključne besede:

odpadki, odlagališča, center za ravnanje z odpadki, IKROS

Keywords:

wastes, landfills, Waste Management Centre, IKROS

državah, s katerimi smo gospodarsko sodelovali. Tehnični predpisi so bili daleč od poenotenosti na nivoju EU. V gospodarsko razvitejših državah so kot stanje tehnike gradili - zgradili bodisi sežigalnice ali sanitarne deponije. V Nemčiji so pripravljali predpis, ki bi dovolil odlaganje le predelanim odpadkom. Stopnja obdelave bi morala zagotoviti kvaliteto odpadka npr. za delež ogljika blizu vrednosti zemljin v naravnem okolju – manj kot 5 % ogljika. Parameter, ki se je dal doseči le s sežigom odpadkov.

Ideja ministra za okolje, da dobi z natečajem mednarodnih razsežnosti iztočnice za pripravo politike do odpadkov, je bila vsekakor dobrodošla in smiselna. Prispelo je 20 natečajnih predlogov. Komisija, ki jih je ocenjevala, ni podelila prve nagrade (300.000 US\$), pač pa 2 drugi nagradi po (75.000 US\$) in tri tretje. Drugo nagrado sta si prislužila predloga Instituta za ekološki inženiring iz Maribora z avstrijskim partnerjem GUA – holding A.S.A. (kratko IEI-IKROS) in predlog skupine Saubermacher Sued iz Lenarta, Hidroinženiring iz Ljubljane, Ekokemija iz Ljubljane, Inivative Umwelt-technik iz Avstrije.

IEI-IKROS je za komunalne odpadke leta 1991 predlagal regionalizacijo ravnanja z odpadki, ločevanje odpadkov na izvoru, sortiranje ločeno zbranih frakcij, kompostiranje organskih odpadkov in odlaganje preostanka odpadkov na sanitarnih deponijah. Za količine komunalnih odpadkov so bile prognozirane naslednje količine:

- leto 1990: 420.000 t/leto komunalnih odpadkov, pokritost zajemanja odpadkov 65 % prebivalstva, vsi odpadki se odlagajo;
- leto 1995: 500.000 t/leto komunalnih odpadkov, predvsem prilagoditev sistema ravnanja z odpadki v ločeno zajemanje odpadkov. Nepomemben del se zajema ločeno, praktično vsi odpadki končajo na odlagališčih;
- leto 2010: 840.000 t/leto komunalnih odpadkov, 100-procentna pokritost zajemanja odpadkov kot tisti potencial komunalnih odpadkov, ki je potreben racionalne obravnave;

IEI-IKROS je leta 1991 za leto 2010 predvideval ločeno zajemanje odpadkov, pridobivanje sekundarnih surovin iz ločeno zbranih odpadkov v sortirnicah, kompostiranje organskih frakcij in odlaganje preostanka. Na regionalnih odlagališčih naj bi končalo 370.000 t/leto preostanka komunalnih

odpadkov. V predlogu je bilo eksplicitno zapisano, da razmere za Slovenijo do leta 2010 ne terjajo termične obdelave preostanka komunalnih odpadkov, pač pa termično obdelavo nevarnih odpadkov. Vsi investicijski stroški do leta 2010 so bili ocenjeni na 718 mio DEM (oskrba komunalnih, gradbenih, posebnih/nevarnih odpadkov in muljev iz čistilnih naprav za odpadne vode).

V letu 1992 je minister za okolje imenoval posebno delovno skupino z nalogo, da na podlagi razpoložljive dokumentacije in natečajnih rešitev izdela dokument, ki bi bil podlaga za sprejemanje nujnih razvojnih odločitev na tem področju. Dokument je bil izdelan v avgustu leta 1992 z naslovom »INTEGRALNI KONCEPT RAVNANJA Z ODPADKI V SLOVENIJI – IKROS«.

Delovna skupina ministra (vodil jo je pokojni R. Gačeša) je v IKROS leta 1992 za komunalne odpadke postavila naslednjo prognozo količin komunalnih odpadkov:

- leto 1991: 390.000 t/leto 65-procentna pokritost zajema odpadkov,
- leto 2000: 705.000 t/leto 90-procentna pokritost zajema odpadkov.

Predlagano je bilo ločeno zajemanje odpadkov, v sortirnicah razvrščanje, kompostiranje bio-odpadkov in odlaganje preostalih odpadkov približno 500.000 t/leto na regionalnih odlagališčih. Projekcija do leta 2010 ni bila narejena. Stroški do leta 2000 so bili ocenjeni na 792 mio DEM (oskrba komunalnih, gradbenih, posebnih/nevarnih odpadkov in muljev iz čistilnih naprav za odpadne vode). Dokument je ambiciozno predstavil problem in predlagal rešitve, s katerimi bi do leta 2000 zgradili večino potrebne infrastrukture za ravnanje z odpadki. V družbenem okolju, ko so se razvojni programi praktično vseh sektorjev družbe sprejemali glede na potrebe ne glede na finančne zmožljivosti družbe, je IKROS sicer določil potrebna sredstva za svojo implementacijo, vendar so avtorji prostodušno zapisali: »Nobena država zaenkrat še ni uspela sproti zagotoviti vseh potrebnih finančnih sredstev za dejansko potreben obseg varstva okolja pa tudi ravnanja z odpadki. Zato je po določitvi skupnih ciljev in strategije za dosego le-teh nujno opredeliti prioritete v državnem merilu in zagotoviti temu ustrezno usmerjanje finančnih sredstev«. Zavedali so se, da je program ambiciozen in postavili algoritem za njegovo prilagajanje. IEI-IKROS je bil glede tega realnejši. Praktično iste cilje je postavil v leto 2010. Avtorji IEI-IKROS-a so zapisali: »S prispevkom smo poskušali za naše razmere in naš gospodarski potencial odmeriti »dozo« gospodarjenja z odpadki. Samostojnost Slovenije je na široko odprla vrata prijateljem in rojakom na zahodu. Ti nam dobronamerno svetujejo, kako naj očistimo, uredimo in naredimo Slovenijo lepo in čisto deželo. Kljub upravičeni želji, da bi čim prej dosegli vse to, kar je pri prijateljih in rojakih na zahodu že doma, ni razloga za neučakanost in

zgolj nekritično posnemanje«. Avtorji so posvarili pred nekritičnim nakupom tehnoloških rešitev, ne da bi pred tem gospodarsko in družbeno dosegli določeno »zrelost«.

Akcija IKROS je za slovenske razmere bila izjemno dragocena v metodološkem oziru, saj je bilo prvič v enem dokumentu predstavljena – sicer poudarjena - tehnološka komponenta, za njo pa organizacijska, prostorska, finančna, družbena in sramežljivo tudi politična razsežnost problema odpadkov. Zavedajoč se razsežnosti implementacije IKROS in potrebne politične volje za to, so zapisali: »Predpogoj za izvedbo programa IKROS ali kateregakoli drugega programa za ravnanje z odpadki je ciljem ustrezna zakonodaja, ki motivira vse udeležence/državljanke na drugačno ravnanje. V okviru obstoječe veljavne zakonodaje izvedba programa IKROS ni izvedljiva, ker onesnaževalcev ne motivira v zadostni meri niti ekonomsko niti kazensko za drugačno ravnanje«. Povzročitelji odpadkov so bili izenačeni z onesnaževalci okolja, saj so leta 1991 praktično vsi odpadki končali na okolju neprimeren objektih ali v naravi – razen nekaj svetlih izjem, vezanih na uspešno industrijsko kulturo.

Leta 1993 je bil sprejet Zakon o varstvu okolja (ZVO). Na področje odpadkov je zakon vnesel nekaj terminološkega in organizacijskega reda, njegova takojšnja hiba pa je bila v obljubi množice podzakonskih predpisov v izjemno kratkem času. In to v času, ko je Slovenija že gledala v smer EU, se pripravljala na pogajanja o vstopu v njen pravni red in seveda tudi v takojšnjo implementacijo EU zakonodaje. Zaradi potrebe po oceni razsežnosti sprejema EU zakonodaje (organizacijska, finančna, prostorska ...), z zagotovitvijo infrastrukture za njeno implementacijo je bilo jasno, da podzakonskih aktov ne bo tako hitro. Odprl pa je ZVO organizacijske poti za izdelavo in sprejem Poročila o stanju okolja, Nacionalnega programa varstva okolja, torej dokumentov, ki formalno vsebujeta in razrešujeta problematiko odpadkov.

Poročilo o stanju okolja 1995, ki ga je sprejela vlada RS januarja leta 1996, za odpadke ugotavlja:

- razmere pri ravnanju z odpadki so kritične
- področje ravnanja z odpadki je uvrščeno v temeljne okoljske probleme
- razreševanje te problematike je prednostno.

V duhu razreševanja problematike je Vlada RS že istega leta avgusta 1996 sprejela »Strateške usmeritve Slovenije za ravnanje z odpadki«. Vloga strategije za ravnanje z odpadki je predvsem v tem, da je to dokument vlade in parlamenta, ki pomeni odločitev izvršne in zakonodajne veje oblasti za jasne usmeritve pri reševanju problematike odpadkov, ki:

- omogoča učinkovite ukrepe, s katerimi kot končnim rezultatom razbremenimo odlagališča oziroma prostor kot nacionalno vrednoto
- daje dolgoročne rešitve za: zmanjšanje količin vseh vrst odpadkov, postopno zniževanje ne-

varnostnega potenciala odpadkov kot takih in odloženih na odlagališčih, nadzor nad snovnimi tokovi odpadkov, optimalno izrabo snovne in energetske vrednosti odpadkov, vzpostavitev sistema infrastrukturnih objektov za obdelavo in predelavo ter za varno in okolju sprejemljivo končno oskrbo odpadkov.

Leta 1995 še ni bilo izpeljane dokončne reforme upravljanja z javnimi financami, ki se je zaključila s sprejemom Zakona o javnih financah leta 1999 in leto dni pozneje s sprejemom Uredbe o podlagah in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna junija leta 2000. Ti predpisi so namreč določili status »dokumentom dolgoročnega razvojnega načrtovanja«. Strateške usmeritve Slovenije za ravnanje z odpadki so iz tega razloga le delno odigrale svoje poslanstvo. So dokument konceptualne narave in delno dokument izvedbene narave, saj je za leto 1996/1997 narejen podroben seznam nalog.

Ne glede na to, da je že Vlada RS leta 1996 v Poročilu o stanju okolja ugotovila, da je razreševanje problematike odpadkov prednostno, so drugi okoljski problemi očitno terjali še bolj prednostno reševanje. S sistemskimi predpisi na področju odpadnih voda, vpeljavo takse zaradi onesnaženja voda, s pogajalskimi izhodišči za okolje glede prevzema pravnega reda EU, konkretnimi roki za izvedbo ključnih investicij so postavili konsistenten sistem za reševanje problematike odpadnih voda prioriteto glede na odpadke. Leta 1995 je uvedena taksa za obremenjevanje voda kot eden sistemskih virov za financiranje projektov na odpadnih vodah. Odpadki so morali počakati.

Komunalni odpadki, tradicionalno najtežji del problema zaradi NIMBY sindroma, so bili v tem času prepuščeni lokalnim skupnostim in njihovem medsebojnemu dogovarjanju glede regionalizacije izvajanja javnih služb. Res je sistemska zakonodaja omogočala dogovore, vendar so bili le-ti v praksi na šibkih temeljih, saj so temeljili bodisi na konzorcijskih pogodbah bodisi pismih o nameri brez jasnih prostorskih in finančnih organizacijskih temeljev. Spremljajoči pravni red, ki bi obvezal k ravnanjem in odklone sankcioniral, še ni bil sprejet. Predvsem prostorsko planiranje je capljalo za potrebami umestitve objektov ravnanja z odpadki v prostor, kar je bilo pozneje odpravljeno s sprejemom Strategije prostorskega razvoja Slovenije šele leta 2004.

Slovenija je 10. junija 1996 podpisala Evropski sporazum o polnopravni vključitvi v EU, v parlamentu RS je dokument ratificiran 15. julija 1997, formalna pogajanja za pridružitve k EU pa so se pričela 30. marca 1998. Za odpadke je ta proces pomenil čakanje v konvoju na sprejem in implementacijo pravnega reda EU skupaj z ostalimi sektorji okolja. Vlada RS je 26. marca 1998 sprejela Okoljsko pristopno strategijo Slovenije kot temeljni programski in terminski dokument za vključitev v

EU na sektorju okolja. Pogajalsko izhodišče RS na sektorju okolja in ravnanja z odpadki je bilo naslednje:

1. Ravnanje z odpadki in nevarnimi odpadki: Slovenija bo uskladila v celoti pravni red na področju ravnanja z odpadki s pravnim redom EU.
2. Prekomejni prehod odpadkov: Slovenija bo uskladila v celoti pravni red na področju prekomernega prehoda odpadkov s pravnim redom EU.
3. Embalaža in odpadna embalaža: Slovenija bo uskladila v celoti pravni red na področju embalaže in odpadne embalaže s pravnim redom EU, razen v delu, ki se nanaša na roke za vzpostavitev sistemov za zbiranje in recikliranje odpadne embalaže ..., kar zahteva prehodno obdobje v trajanju pet let.
4. Odstranjevanje odpadnih olj: Slovenija bo uskladila v celoti pravni red na področju odstranjevanja odpadnih olj s pravnim redom EU.
5. Baterije in akumulatorji: Slovenija bo uskladila v celoti pravni red na področju ravnanja z baterijami in akumulatorji s pravnim redom EU.
6. Odstranjevanje PCB/PCT: Slovenija bo uskladila v celoti pravni red na področju odstranjevanja PCB/PCT s pravnim redom EU.
7. Uporaba blata iz čistilnih naprav v kmetijstvu: Usklajevanje ni potrebno, ker je zakonodaja usklajena.

Slovenija je začela pogajanja za polnopravno članstvo v EU pet let za tem, ko je ta proces začela skupina držav Poljska, Madžarska ...in so bili že oblikovani programi pristopne pomoči PHARE, TAIEX, ki jih je Slovenija lahko tudi koristila. Leta 1999 pa je bil z Uredbo 1267/99 ustanovljen finančni instrument pomoči - ISPA za izpeljavo programa infrastrukturnih naložb v promet in okolje z obdobjem delovanja 2000-2006. Glavna pozornost finančnega instrumenta ISPA je namenjena izvedbi tistih projektov, ki omogočajo izpeljati cilje pristopnega partnerstva kot tudi prednostne naloge, navedene v programu za prevzem pravnega reda EU. Za sektor Okolje je bila že oktobra 1999 pripravljena Nacionalna ISPA strategija RS. Ta je za področje odpadkov identificirala naložbe, ki izhajajo iz implementacije EU direktiv in doseženih dogovorov med lokalnimi skupnostmi o regionalizaciji ravnanja z odpadki. Tako je bilo predvideno, da bodo zgrajeni naslednji objekti z začetkom financiranja:

- Center za ravnanje z odpadki Dolenjske, leta 2000;
- Regionalni center Gorenjske, leta 2001;
- Regionalni center Puconci, leto 2000;
- Regionalni center in sežigalnica za osrednjo Slovenijo, leto 2003;
- Sežigalnica za SV Slovenijo, leto 2002;
- Rekonstrukcija odlagališča nevarnih odpadkov Metava, leto 2003;

Videti je bilo, da ni ovir za uskladitev ravnanja z odpadki na pravnem, organizacijskem in infrastrukturnem področju. Leta 1999 je bil sprejet tudi Nacionalni program varstva okolja, ki je opredeljeval izvedbeno raven sektorjev okolja s sektorskimi operativnimi programi.

Slovenija je uskladila vso odpadkovno zakonodajo do polnopravnega članstva v EU. Ključni predpisi na področju ravnanja z odpadki so bili sprejeti leta 1998 - Pravilnik o ravnanju z odpadki, leta 2000 - Pravilnik o odlaganju odpadkov in Pravilnik o sežiganju odpadkov s kopico hčerinskih uredb. S sprejemom teh predpisov se je Slovenija priključila državam, ki so postavile pogoj za kvaliteto odpadkov, ki se odlagajo tako, da je parametre kvalitete možno doseči le s termično obdelavo odpadkov. Čeprav evropska direktiva o odlaganju odpadkov dopušča tudi izgradnjo tako imenovanih bioreaktorskih odlagališč, to v slovenski pravni red ni vnešeno. Državni razvojni načrt 2001-2006, ki bi kot izvedbeni dokument Zakona o javnih financah lahko uskladil tudi odpadkovne razvojne probleme, v slovenski dimenziji ni bil dokončno usklajen. Vladi RS je služil kot gradivo za usklajevanje z Evropsko komisijo in regionalnimi razvojnimi programi. Priložnost za določitev izvedbe objektov za ravnanje z odpadki skladno s Strategijo ravnanja z odpadki in ISPA strategijo je Državni razvojni načrt 2001-2006 zamudil.

Operativni programi za ravnanje z odpadki so bili sprejeti leta 2004 in pozneje. Pomemben je zlasti Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjševanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov. Le-ta je usklajen s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije, ki je strukturirala regionalizacijo ravnanja z odpadki. Določila je, da se na lokalni ravni zagotavlja izvajanje ločenega zbiranja komunalnih odpadkov, na regijski medobčinski ravni se zgradijo regijski centri za ravnanje z odpadki, kjer se odpadki naknadno sortirajo, mehansko biološko obdelajo in pripravijo za termično obdelavo. Na državni ravni se načrtuje termična obdelava preostanka odpadkov. Za ravnanje z odpadki se organizirajo centri prvega, drugega in tretjega reda. Centri prvega reda ali regijski centri z več kot 90.000 prebivalci se predvidevajo v Pomurju, Podravju, Savinjski dolini, Ljubljani z okolico, Gorenjski, severni Primorski in na Obali. Center drugega reda se predvidi za manjša območja 55.000-90.000 vključenega prebivalstva v okviru območij prvega reda, in sicer za vzhodno Prekmurje, spodnje Podravje, Dravinjsko, Koroško, zgornje Savinjsko, Zasavje, Vrhnjsko-Notranjsko, Kraško-Notranjsko in Posavje.

Kakšno pa je stanje implementacije ISPA strategije danes?

- Center za ravnanje z odpadki Dolenjske, v gradnji 1. faza
- Regionalni center Gorenjske, pobuda občine Tržič za graditev centra na njenem ozemlju
- Regionalni center Puconci, v gradnji
- Regionalni center in sežigalnica za osrednjo Slovenijo, projekt v nastajanju
- Sežigalnica za SV Slovenijo, projekt ustavljen
- Rekonstrukcija odlagališča nevarnih odpadkov Metava, projekt v nastajanju.

Neodvisno od ISPA prioritete financiranja so tudi druge regije iskale svoje rešitve:

- Center za gospodarjenje z odpadki Maribor CEGOR, pred začetkom izgradnje kompostarne, nejasna možnost zgraditve odlagališča Vihra - nasprotovanje lokaciji;
- RCERO Celje v izgradnji 1. faza, sofinanciranje iz kohezijskih sredstev;
- CERO Notranjska, ustavljeno načrtovanje, ker je sprejeta referendumska pobuda občine Postojna, da se CERO ne zgradi na planiranem območju;
- GOJUP - obalna regija išče lokacijo odlagališča, načrtovanje centra za predelavo odpadkov upočasnjeno;
- KOCEROD Koroška, letos sprejeli lokacijski načrt za odlagališče, vloga za sofinanciranje iz kohezijskega sklada bo pripravljena letos, graditev drugo leto;
- Severnoprimska regija, izdelane strokovne podlage, regionalna agencija pripravlja regionalni dogovor o skupnem infrastrukturnem objektu;
- CERO Gajke - Spodnje Podravje, v izgradnji;

IKROS leta 1992, Strateške usmeritve za ravnanje z odpadki iz leta 1996, ISPA strategija za ravnanje z odpadki 1999, Operativni program odstranjevanja odpadkov iz leta 2004 opredeljujejo regionalizacijo ravnanja z odpadki, vendar se v teh petnajstih letih po IKROS-u gradijo le Center za ravnanje z odpadki na Dolenjskem ob že obstoječem odlagališču, Center za ravnanje z odpadki Puconci ob že obstoječem odlagališču in Center za ravnanje z odpadki RCERO Celje ob že obstoječem odlagališču Bukovžlak ter Center za ravnanje z odpadki Gajke - Sp. Podravje. Izkušnje ostalih odpadkovnih regij pri opredelitvi lokacij regijskih centrov kažejo, da je praktično povsod težava s sprejemom prostorskih dokumentov, ki bi definirali zemljišča za zgraditev objektov. Nasprotovanja takim centrom so v glavnem povezana z bojaznijo pred poslabšanjem življenjskega okolja prizadetih prebivalcev. Ustavno sodišče je že leta 2000 v odločbi U-I-315/97 sprejelo stališče, »da lahko vsaka nova gradnja lahko pomeni poslabšanje življenj-

skega okolja, vendar to samo po sebi ne pomeni kršitve pravice do zdravega življenjskega okolja po 72. členu ustave. Pravico do zdravega okolja se namreč varuje s standardi, ki veljajo za gradnje, in s standardi oz. normami, ki zagotavljajo, da ne pride do takšnih vplivov na okolje, ki bi bili prekomerni, da bi ogrožali zdravje ljudi«. To pomeni, da je postavitve centrov za ravnanje z odpadki v prostor možno izpeljati le z spoštovanjem okoljskih tehničnih predpisov in standardov ter z izpeljavo postopka z državnimi prostorskimi dokumenti.

Literatura in viri:

1. Strategija prostorskega razvoja Slovenije, http://www.gov.si/upr/doc/SPRS_slo.pdf
2. Strategija usmeritve Slovenije za ravnanje z odpadki, 1996
3. Zakon o javnih financah (Ur. l. RS, št. 79/1999, 124/2000, 79/2001, 30/2002, 56/2002-ZJU)
4. Državni razvojni program 2007-2013
5. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS št. 32/93, št. 41/04)
6. Poročilo o stanju okolja za leto 1995, RS januarja 1996
7. Strateške usmeritve RS za ravnanje z odpadki 1996 http://www.sigov.si/mop/podrocja/uradzaokolje_sektorokolje/strategije/strateg2.pdf
8. Zakon o ratifikaciji Evropskega sporazuma o pridružitvi med Republiko Slovenijo na eni strani in Evropskimi skupnostmi, 1997, Objava v Ur. listu: MP 13/97, 24/07/97 (stran 769), <http://evropa.gov.si/vkljucevanje/evropski-sporazum/zakon-o-ratifikaciji/index.text.html>
9. Okoljska pristopna strategija - Vlada 1998, http://www.sigov.si/mop/podrocja/uradzaokolje_sektorokolje/strategije/pristopna_strategija.pdf
10. Nacionalni program varstva okolja, 1999 (Uradni listu RS št. 83/99, ki je izšel 14. oktobra 1999)
11. Uredbe o podlagah in postopkih za pripravo predloga državnega proračuna, (Uradni list RS, št. 56/00 in 56/01)
12. Državni program RS za prevzem pravnega reda EU do konca leta 2002, 1999 http://www.sigov.si/zmar/arhiv/letno98/ii/14_2leo.html
13. Pravilnik o ravnanju z odpadki (Uradni list RS, št. 84/98)
14. Pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji (Uradni list RS, št. 85/98)
15. Uredba o odlaganju odpadkov na odlagališčih (Uradni list RS, 32/06)
16. Uredba o načinu, predmetu in pogojih opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov na območju občin Savinjske regije (Uradni list RS, 109/05)
17. Uredba o načinu opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 106/05)
18. Pravilnik o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Uradni list RS, št. 104/00)
19. Pravilnik o odlaganju odpadkov (Uradni list RS, št. 5/00)
20. Operativni program odstranjevanja odpadkov s ciljem zmanjšanja količin odloženih biorazgradljivih odpadkov, Sklep Vlade RS, http://www.gov.si/mop/podrocja/uradzaokolje_sektorokolje/programi/operativni_program_odpadki_2008.pdf
21. Odredba o izvozu, uvozu in tranzitu odpadkov (Uradni list RS, št. 39/96)
22. Pravilnik o sežiganju odpadkov (Uradni list RS, št. 32/00)